

СИЛАТА И КРАСОТАТА НА ЕДНО ИЗКУСТВО

Макар и не много често, но има концерти, когато не концертният подиум извисява худо жественото творчество на музикалните над публиката, а звучащата музикална творба, един къс от тежко време, обединява изпълнители и слушатели, превръща ги в еднаква мислеща, чувстваваща, споена общност.

Такъв беше концертът на „Софийските солисти“ в програмата на Мартенските музикални дни. Публиката с радост очакваше, слушаше и аплодираше „своите“ музиканти, а те сякаш с удоволствие свиреха на „своите“ слушатели. Разбира се, както винаги, свиряха почти безупречно, с прекрасен звук, с много изтънченост, с такова ансамблово единство, каквото е достъпно на един състав от най-висок ранг. Но най-привлекателна си остава тяхната способност не да „изсвирят“, а да пресъздадат едно произведение, автор или стил, като нещо своеобразно, индивидуално и неповторимо.

Бто, например, първата част от програмата — „класическа“, с творбите на Пърсел, Корели и Росини, тя можеше да прозвучи в по-обикновено добро съвместен маниер и да остави у слушателите предпоставка за една поияната и вече далечна, отминалата музикална епоха. Но за „Софийските солисти“ това бяха три живи, съвсем различни стила.

Сгаринната Пърселова соната се отличава необикновено богата на емоционални състояния — от съсредоточената, но и енергична увертюра, поез, спокойния, малко мечтателен менуэт до Гуйния и пламещия хорналей и величествения финал.

В Концерт, прося на Корели вече прозира вътрешното дим

жение на симфонията — много детайли, сложна, дори мартризна ритмика, виртуозни пасажни и непрекъснат диалог между тримата солисти и целият състав. Но трудната задача беше решена — групата на солистите (О. Николов, Д. Вучков, М. Иванчев) се отдели с блестящ, ярък звук, но нито за момент не наруши връзката си с ансамбъла.

Сонатата на Росини беше трети стил — лека, дори сякаш малко лекомислена в грациозните си пасажни и шеговитите, комично-тромави сола на виолата или контрабаса. Но изпълнението на тази соната съвсем не е лесно, само че техническите трудности са преодолени и са станали незабележими, а изпълнителите ни поднесоха само изцялото безгрижие на музиката.

Втората част на концерта започна с „Адажио“ на Косимир Кючкчийски — произведение, в което психологичното начало, съдържаната, понякога скръбна лирика са основа на образното съдържание. И тук заукут на „Софийските солисти“ беше красив и мек, но по-плътен, по-дълбок и по-тъмен.

Особено внимание заслужава последната творба от концертната програма — „Картини от България“ от Васил Казанджиев. Всичко е познато — и националната тема, и отгласите от нашия фолклор, и хминовите напеве, напомнящи старинната църковна музика. . . Но образите са нови, свежи, сякаш „чувти“ по нов начин и заговя форма и по-смела, по-свободна, а музикалната тъкан поразява е пълнотата си „ризногласие“. Кояк позиторът не се е старал да изобрази пейзажа или конкретната картина и да пререже музиката в живопис, а във всяка минимална и търсил дълбоко, но непосредствено доловената ат-

мосфера на нашата страна. Така тук се срещаме не с познатата „Полегнала е Тодора“, а с един събирателен образ, с една вече безименна „Селска песен“, която живее в многото различни гласове, които звучи отблизо и отдалеч, ту по-ясно, ту по-смътно и изменено. . . Това не е самата песен, а душевно състояние, усещане на реалността, и това обобщено усещане се оказва много ярко, ведро и силно — от „Рилския манастир“ до буйния „Кукерски танц“.

В „Картини от България“ звуковете възможности на състава са доста разширени — хлопци, звънци, най-различни шумови и ударни инструменти се разпределят между изпълнителите и нарушават строгите им класически концертни функции. Наистина, странно е да се гледа как един виолонист във фраз дрънка с хлопатар, а един цигулар върти на сцената кречетало. Но тъй като тук става ясно, че тези прекрасни инструменталисти-солисти, са преди всичко музиканти — грабнати от свежестта на музикалните образи, те не само се справят технически с новите и необичайни задачи, но весело, непосредствено, със заразително увлечение изпълняват новата творба и зашиват качествата й, новите й идеи.

Скоро „Софийските солисти“ ще празнуват своя десетгодишен юбилей и в този празник сигурно ще си припомнят за Русе — градът, в който особено пълно са осъзнавали силата и красотата на своето изкуство. А техният концерт на „Мартенските музикални дни“ завърши с два биса, с много цветя, с шумни, дълги и сърдечни аплодисменти — може би като една от кулминациите на фестивала.

Киприана ДРУМЕВА